

רע"פ 3667/14 - קובי קרדי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 3667/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: קובי קרדי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 1.5.2014, בע"פ 9822-08-13, שניתן על-ידי כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה; ג' קרא - סג"נ; מ' סוקולוב

בשם המבקש: עו"ד בועז קניג

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה; ג' קרא - סג"נ; מ' סוקולוב), מיום 1.5.2014, בע"פ 9822-08-13, בגדרו התקבל בחלקו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (כב' השופטת ה' נאור), מיום 11.7.2013, בת"פ 31293-07-12.

רקע והליכים קודמים

2. בית משפט השלום בתל אביב-יפו הרשיע את המבקש, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בביצוע עבירה של מעשה מגונה בפומבי, לפי סעיף 349(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בתיק אחר הורשע המבקש, על יסוד הודאתו, בעבירה של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, וזאת בשעה שהיה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים. לבקשת המבקש, צורפו התיקים לצורך מתן גזר דין אחד בשני האישומים.

3. בית משפט השלום הפנה את המבקש לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, ולקבלת חוות דעת מטעם המרכז להערכת מסוכנות מינית ומטעם הממונה על עבודות השירות. בחוות דעתו של המרכז למסוכנות מינית, נאמר כי המבקש איננו מבין את הפגם במעשיו, ולפיכך הוא הוערך כבעל מסוכנות גבוהה. קצין מבחן התרשם באופן דומה. בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות נאמר, כי המבקש איננו מתאים לריצוי עונש מאסר בעבודות שירות, שכן הוא אובחן כבעל מסוכנות מינית ברמה גבוהה, ולא ניתן לשלול את החשש לפגיעה מצידו בציבור הנזקק לשירותי המוסד שבו ירצה המבקש את עונשו.

4. ביום 11.7.2013, נגזר דינו של המבקש. בית משפט השלום ציין כי עבירת המין שביצע המבקש איננה מן החמורות, אך המבקש הורשע בעבר בביצוע שלושה מעשים דומים. גם עבירת האיומים איננה "במדרג הגבוה", אך היא מפעילה מאסר על תנאי, שהיה תלוי מעל לראשו של המבקש, ולחובתו של המבקש עומדות הרשעות נוספות בעבירות של איומים. בנסיבות המקרה, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: שלושה חודשי מאסר לריצוי בפועל, הופעל במצטבר עונש מותנה של חמישה חודשי מאסר, ובסך הכל הושתו על המבקש שמונה חודשי מאסר בפועל; וכן ארבעה חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים.

5. המבקש ערער על הכרעת הדין ועל גזר הדין לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. במהלך הדיון, חזר בו המבקש מטענותיו לעניין הכרעת הדין. בית המשפט המחוזי הפנה את המבקש לקבלת חוות דעת מעודכנת מטעם הממונה על עבודות שירות, תוך שציין כי הוא ער לקושי במציאת מקום מתאים, והדגיש כי אין בהחלטה זו בכדי ללמד דבר על תוצאתו הסופית של ההליך. בחוות הדעת המעודכנת, חזר הממונה על עבודות השירות ואמר, כי לא נמצא מקום שיקלוט את המבקש לביצוע עבודות שירות. זאת, בין היתר, מחמת מסוכנותו המינית הגבוהה, ולאחר שמספר מעסיקים סירבו לקלוט את המבקש. בהמשך, ולבקשתו של המבקש, הורה בית המשפט המחוזי כי תינתן למבקש הזדמנות נוספת לפנות לממונה על עבודות השירות, בניסיון למצוא עבורו מקום מתאים. בהחלטתו מיום 16.1.2014, ציין בית המשפט המחוזי כי "לשיטתנו, בהתחשב באופי העבירה, ניתן למצוא מקום עבודה למערער [המבקש] שבפנינו במקומות שבהם לא יהווה סכנה לציבור". בשלב זה, נערך דיון אצל הממונה הארצי על עבודות שירות, אשר קבע, גם הוא, כי לא ניתן לשבץ את המבקש בעבודות שירות. הממונה הארצי ציין, כי אמנם העבירה בה הורשע המבקש איננה מן החמורות, אך רמת המסוכנות הנשקפת ממנו היא גבוהה. כמו כן, הודגשו הרצידיביזם בהתנהגותו של המבקש, והעובדה שהוא אינו רואה פגם בהתנהגותו. חרף עמדה עקרונית זו, הסכים הממונה על עבודות השירות להמשיך ולנסות לאתר מעסיק שיסכים לקבל את המבקש לריצוי עבודות שירות. אלא שגם בחוות דעת נוספת של הממונה, נאמר כי לא נמצא עבורו מקום מתאים.

6. בפסק דין משלים, מיום 1.5.2014, הדגיש בית המשפט המחוזי את המאמצים שנעשו בניסיון להביא לכך שעונשו של המבקש ירוצה בדרך של עבודות שירות, ואת כשלונם של מאמצים אלה. בפסק הדין נאמר, כי "לצערנו, היום, בסוף כל אותו הליך ארוך מצויה בפנינו חוות דעת מפורטת ומנומקת של הממונה על עבודות השירות, לפיה לא נמצא מקום עבור המערער". לצד זאת, בנסיבות הקונקרטיות של התיק, ראה בית המשפט המחוזי להקל בעונשו של המבקש, ונקבע כי הוא ירצה בסך הכל שישה חודשי מאסר בפועל.

7. בבקשה שלפניי נטען, כי היא מעוררת שאלות עקרוניות, ובהן השאלה "האם די בהערכת מסוכנות גבוהה לכשעצמה על מנת לסתום את גולל על אפשרותם של נאשמים לביצוע עבודות שירות?" כמו גם שאלות נוספות הנוגעות להיקף וסוג השיקולים שבסמכותו של הממונה על עבודות שירות לשקול. נטען בבקשה, כי מדיניותו של הממונה איננה עקבית, כאשר במקרים אחרים נמצאה אפשרות לשבץ נאשמים שהורשעו בביצוע עבירות מין חמורות, לריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. עוד נטען, כי כאשר נמנע שיבוצו של נאשם לריצוי עבודות שירות רק מכיוון שלא נמצא לו מעסיק מתאים, ראוי לחייב את הממונה לתעד ולפרט את מאמציו בכיוון זה.

דיון והכרעה

8. הלכה מושרשת היא, כי רשות ערעור לבית משפט זה "בגלגול שלישי" תינתן במשורה, ורק במקרים אשר הדין בהם מעורר שאלה משפטיות נכבדה או סוגיה עקרונית רחבת היקף, החורגת מענייני הפרטי של המבקש, וכן במקרים חריגים שהתגלה בהם חוסר צדק או עיוות דין כלפי המבקש (רע"פ 2263/13 אבגי נ' מדינת ישראל (28.4.2014); רע"פ 2200/14 רוט נ' מדינת ישראל (24.4.2014); רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (24.4.2014)).

סעיפים 51א-51ב לחוק העונשין, מסדירים את הנושא שעניינו ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות, ובכלל זה גם את סמכויותיו ושיקוליו של הממונה על עבודות השירות. במישור העקרוני, אפשר ששאלת סמכותו של הממונה על עבודות השירות להימנע משיבוצו של נאשם לריצוי עבודות שירות, רק מכיוון שהלה אובחן כבעל מסוכנות מינית גבוהה, עשויה להצדיק דיון מעמיק בבית משפט זה, מעבר לדברים שכבר נאמרו בנושא (ראו ע"פ 779/08 מוסלי נ' מדינת ישראל (1.4.2009); וכן רע"פ 3330/13 אוסמה נ' מדינת ישראל (6.6.2013); ע"פ 5283/11 פלוני נ' מדינת ישראל (23.1.2012); רע"פ 4753/08 סנקובסקי נ' מדינת ישראל (30.5.2010); ע"פ 10292/06 פלוני נ' מדינת ישראל (8.4.2008)). ואולם, לצורך הדיון בבקשה שלפניי לא נדרשת הכרעה בשאלה זו, כפי שיפורט להלן. פסק דינו של בית המשפט המחוזי, איננו מעורר כל שאלה משפטית עקרונית, ואין בבקשה שלפניי כל דבר המצריך עיסוק רחב היקף החורג מענייני הפרטי של המבקש. כמו כן, אינני סבור כי נגרם למבקש עיוות דין, ולא מתקיימים כלפיו שיקולי צדק, אשר מצדיקים לקיים הליך שיפוטי נוסף בעניינו. ההיפך הוא הנכון, בית המשפט המחוזי גילה נכונות רבה לבוא לקראת המבקש, ובסופו של יום אף הקל בעונשו. מכאן מתבקשת המסקנה, כי בנדון דידן אין מקום ליתן רשות ערעור, ודין הבקשה להידחות.

9. למעלה מן הצורך, אדון בתמצית טענותיו של המבקש גם לגופו של עניין. הלכה היא כי, ככלל, "על הממונה על עבודות השירות לעשות את כל המאמצים האפשריים על מנת למצוא שיבוץ מתאים לכל נאשם שנמצא מתאים לרצות את עונשו בדרך זו" (ע"פ 5283/11 האמור). כאשר נמנע מן הממונה למצוא לנאשם שיבוץ מתאים, הדבר עשוי להוביל את בית המשפט לבחור ב"חלופה עונשית אחרת שאינה בהכרח תואמת את האיזון המקורי והראוי של שיקולי הענישה" (ע"פ 10292/06 האמור), ואין ספק כי מתוצאה כזו יש להימנע ככל האפשר.

10. בעניינינו, ניכר בבירור, כי בית המשפט המחוזי העמיד לנגד עיניו את החשיבות שבהתאמת מקום עבור המבקש, שיהא מתאים לריצוי עבודות שירות על-ידו. כמפורט לעיל, בית המשפט הורה לממונה על עבודות השירות,

פעם אחר פעם, למצות את הניסיונות לאתר עבור המבקש מקום מתאים לריצוי עבודות שירות. באחת הפעמים בהן הפנה בית המשפט את המבקש לקבל חוות דעת מעודכנת מטעם הממונה על עבודות השירות, נאמרו הדברים הבאים: "הביטוי לפני משורת הדין, אפילו הוא איננו נותן ביטוי מלא לצעד שאנו עומדים לנקוט בו בתיק זה, משום שלמערער שבפינו [המבקש] ניתנה כבר הזדמנות אחת ושתיים שלא מוצו" (החלטה מיום 16.1.2014). לבסוף, לאחר דיונים רבים וממושכים, ולאחר עיון בעמדתו של הממונה על עבודות השירות, לא ראה בית המשפט אפשרות כי המבקש ירצה את עונשו בדרך של עבודות שירות, והשית עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריה, תוך קיצור משך המאסר.

11. כזכור, בית המשפט המחוזי הבהיר לממונה על עבודות השירות את עמדתו, לפיה "ניתן למצוא מקום עבודה למערער שבפינו במקומות שבהם לא יהווה סכנה לציבור". בהתאם להנחיה זו, עולה מחוות הדעת של הממונה על עבודות השירות, כי הוא לא הסתפק בהצהרה עקרונית על מסוכנותו של המבקש, אלא פנה למעסיקים ספציפיים בניסיון לאתר מקום מתאים לריצוי עבודות השירות עבור המבקש, אך העלה חרס בידו.

12. בנוסף, בחוות הדעת מטעם הממונה הודגש, כי המסוכנות הנשקפת מן המבקש איננה ממוקדת לקבוצת אוכלוסיה מסויימת, ובכך גובר הקושי להשמתו בעבודות שירות. קושי נוסף, נובע מן העבר הפלילי העומד לחובת המבקש, אשר כולל עבירות מין ואלימות. בנסיבות אלה, אין מקום להשוות בין המקרה דנן למקרים שהוזכרו בבקשה לרשות ערעור, אשר בהם נמצא לנאשם מקום מתאים לריצוי עבודות שירות, וודאי שאין מקום לטענות בדבר אפליה ושרירותיות, כביכול.

13. יש להזכיר, בהקשר זה, כי חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות היא בגדר המלצה בלבד, ובית המשפט רשאי לסטות ממנה. לו סבר בית משפט המחוזי, כי חרף חוות דעתו של הממונה יש למצוא עבור המבקש מקום מתאים לריצוי עבודות שירות, הרי שהיה מוסמך להורות כך, או לבחור בכל חלופה עונשית אחרת. בית המשפט המחוזי קבע, כי העונש ההולם, בנסיבות המקרה, הוא שישה חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה. במובן זה, טענותיו של המבקש הן בגדר השגה על חומרת העונש, וכידוע, אין בכוחה להצדיק מתן רשות ערעור "בגלגול שלישי", למעט במקרים של חריגה קיצונית ממדיניות הענישה (רע"פ 3120/14 נעים נ' מדינת ישראל (8.5.2014); רע"פ 617/14 לוי נ' מדינת ישראל (4.3.2014); רע"פ 1717/14 ליזרוביץ נ' מדינת ישראל (30.3.2014)). ברי כי עניינו של המבקש איננו נכנס בגדרי מקרים אלה, ולפיכך גם מטעם זה אין מקום ליתן רשות ערעור.

14. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

נוכח התוצאה אליה הגעתי, עיכוב הביצוע עליו הוריתי ביום 22.5.2014, מתבטל בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 23.6.2014, עד לשעה 10:00, בימ"ר הדרים או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ג' בסיון התשע"ד (1.6.2014).

שׁוֹפֵט

עמוד 5

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©